

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 19 april 1917 kl. 2 e. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 12 i anledning av andra kammarens beslut rörande väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande åt obemedlade av vidsträcktare tillfällen att förvärva jord och bostäder samt jordbruksinventarier.

I en inom andra kammaren väckt och till dess fjärde tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 319, har herr *Olsson* i Ramsta hemställt, *Motionen.*
att riksdagen ville besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning om, i vad mån och på vad sätt staten kan bereda obemedlade vidsträcktare tillfällen att förvärva jord och bostäder ävensom jordbruksinventarier, och sedan vidtaga de åtgärder, som av utredningen kunna föranledas.

Beträffande motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Andra kammarens utskott gjorde i anledning av motionen följande hemställan:

att andra kammaren måtte för sin del besluta, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, i vad mån och på vad sätt staten kan bereda obemedlade vidsträcktare möjligheter att mot realsäkerhet och andelsborgen eller annan garanti erhålla lån för bildande av egna hem (jordbruks- eller bostadslägenheter) och därefter till riksdagen inkomma med de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 12 saml. 2 avd. 11 häft. (Nr 12.)

Andra kam-
marens
beslut.

Andra kammaren beslöt för sin del i enlighet med sitt tillfälliga utskotts hemställan.

Detta andra kammarens beslut har delgivits första kammaren, som hänvisat ärendet till förberedande behandling av sitt andra tillfälliga utskott.

Utskottet.

Bland andra kvalifikationer för sökande till egnahemslån föreskriver kungl. förordningen angående förändrade allmänna villkor och bestämmelser för den av staten utövade egnahemslånerörelse av den 13 juni 1908 i sitt första moment, att sökanden skall vara »känd för sparsamhet, nykterhet och hedrande vandel samt visserligen ej sakna medel att i någon mån bidraga till bildande av eget hem men vara i behov av kraftigt bistånd för dess förvärvande».

Denna allmänna bestämmelse förutsätter således icke, såsom motionären framhåller, att lånesökande själv skall disponera ett så stort belopp som ett tusen kronor eller så omkring för att erhålla lån till eget hem. Huruvida något hushållningssällskap tillämpat bestämmelsen i sådan riktning är för utskottet obekant. I allmänhet har säkerligen sådan praxis icke följts, hvilket ock framgår av utsedda egnahemssakkunniges betänkande av den 14 oktober 1914, vari om hushållningssällskapens tillämpning av angivna bestämmelse yttras:

»Vidkommande den granskning och prövning, som sålunda komma ansökningarna till del, äro tvänne moment av större intresse, nämligen dels frågan om de åtgärder, som av hushållningssällskapet vidtagas för utvärdering av de lånesökandes ekonomiska ställning, och dels frågan, i vilken utsträckning och i vilken form besiktningar företagas å vederbörande lägenheter, innan låneansökningarna slutligt avgöras. I dessa avseenden hava också de sakkunnige från hushållningssällskapen infordrat särskilda upplysningar. I fråga om utredningen av de lånesökandes ekonomiska förhållanden åtnöjer man sig på flera håll med det intyg angående sökandes ekonomi, som enligt vad ovan omnämnts i allmänhet skall bifogas ansökningen, samt med det yttrande över ansökningen med därvid fogade handlingar, som i regel skall avgivas antingen av egnahemsombudet eller ock av annan hushållningssällskapets representant. I Blekinge län har man vidtagit den anordningen, att varje ledamot i egnahemsnämnden tilldelats ett visst distrikt av länet, inom vilket distrikt det åligger honom att göra sig underrättad om vederbörande lånesökandes personliga egenskaper ävensom angående hans ekonomi och förhållanden i övrigt. Från ganska många hushållningssällskap meddelas, att man vid den syn, som av sällskapet anordnas å vederbörande lägenhet, innan ansökningen slutligt prövas, söker göra sig underrättad även om lånesökandens ekonomiska förhållanden.»

Utskottet håller före att ytterligare lättnader i ekonomiskt avseende böra om möjligt beredas kvalificerade egnahemslånesökande. I den mån motionärens förslag kan leda till detta resultat, synes detsamma vara värt beaktande. Den framkastade tanken att söka främja egnahemsrörelsen genom beviljande av lån mot realsäkerhet och andelsborgen torde böra tagas under övervägande.

Emellertid synes det utskottet, som om denna mera speciella fråga svårligen skall kunna utredas fristående för sig utan böra behandlas i samband med egnahemsfrågan i dess helhet. Och då enligt årets trontal en kunglig proposition med »förslag till egnahemsrörelsens ytterligare främjande» är att förvänta till innevarande riksdag, synes det utskottet, som om motionärens förslag lämpligen bör vinna beaktande vid behandlingen av denna proposition och anledning således icke nu föreligger att avlåta skrivelse i ärendet.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att första kammaren icke måtte biträda andra kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 23 mars 1917.

På utskottets vägnar:

OSKAR NYLANDER.

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet hava närvarit: herrar *Nylander Danström, von Koch, Larson, Kjellgren, Tisell* och *Ström*.
